

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
12 Haziran 2023
Tarih : .....
Sayı : 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Bakan
Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Çevre
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih: 16-6-2023	Esas No: 2/2

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
12 Haziran 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
12 Haziran 2023
No: 1228229

GEREKÇE

Küresel iklim krizi çağında, doğanın ve tabiatın cömertçe sunduğu kaynaklar sınırsızmış gibi tüketilmeye devam etmektedir. Doğanın kaynaklarının sınırsızca tüketilmesi sonucunda dünyamız çoklu çevresel tehditlerle karşı karşıya kalmaktadır. İçinde yaşadığımız Akdeniz Havzası, dünyada bu değişikliklerden en fazla etkilenecek bölgelerin başında gelmektedir. İklim krizi ele alınırken bazı ekosistem bileşenleri ise göz ardı edilmektedir. 2018 yılına ait TUIK verileri, Türkiye’de sera gazı salınımlarının sektörler bazında dağılımına bakıldığında enerji sektörünün %72 paya sahip olduğu görülmektedir. İklim krizi tartışması büyük ölçüde sera gazları üzerinden yapıyorsa fosil yakıtlara dayalı enerji üretiminin iklim krizi bağlamında tek etkisi yalnızca sera gazları değildir. Fosil yakıtlara dayalı enerji üretimindeki arazi kullanımı, yoğun su kullanımı, yarattıkları hava değil aynı zamanda su ve toprak kirliliği ile iklim krizinin derinleşmesine sebep olmaktadır. Bununla birlikte enerji politikaları ve maden politikaları son derece yakın ilişkidir. Araziler üzerindeki yoğun baskı ve enerji ve maden politikalarındaki özensizlik hem bölgesel sorunları hem de iklim krizini derinleştirmektedir. Değerli tarım arazileri, iklim değişikliği ile mücadelenin en önemli unsurları, karbon yutakları ormanlarımız, iklimi dengelemede önemli görevi olan sulak alanlarımız dahil tüm doğal alanlarımız ağır biçimde tahrip edilmektedir.

Maden ve madencilik faaliyetleri, dünyanın her yerinde öncelikli olarak “çevre” konusudur. Ülkemizde ise sürecin sadece sanayi ve enerji alanlarını ilgilendirdiği düşüncesi, çevresel kaygıları dikkate alınmamaktadır. Kılı kırk yarararak yapılması gereken madencilik faaliyetlerinin titizlikle yapılmadığı Sayıştay Raporlarına da yansımıştır. Örneğin; Orman Genel Müdürlüğü’nün denetlendiği 2019 yılı Sayıştay raporu, maden sahalarının rehabilitasyon çalışmalarının tam ve zamanında yapılmadığına vurgu yaparak, “Maden işletme sahalarının büyük bir çoğunluğunda rehabilite çalışmalarının yapılamadığı verilen izinler doğrultusunda, belli bir plan ve proje çerçevesinde işletilmesi ve çalıştırması gerekirken, sahada düzensiz çalışmaların yapıldığı görülmüştür” ifadelerine yer vermiştir. Söz konusu ifadeler maden politikalarının ekosistem üzerinde yarattığı baskıya dair çarpıcı bir örnektir. Ülkemizin en nadir coğrafyaları dahi madenlerle ruhsatlandırılmıştır. Örneğin; Kaz Dağları Yöresi’nde, Muğla, Artvin, Erzincan-Tunceli ve Afyon gibi illerde coğrafyanın %50 ila %80 oranında maden ruhsatlı olduğu görülmektedir. Kazdağları’nda yürütülen altın arama faaliyetleri bölgeyi ekolojik yıkıma sürüklemiştir. 43 tanesi endemik olmak üzere 101 familyaya ait 906 bitki taksonu yaşayan, Anadolu’nun akciğerleri olan Kazdağları’nın bağına adeta bir hançer gibi saplanmıştır. Bugün bu ruhsat alanlarının yalnızca belirli bir kısmı işletme safhasına geçmiş olmasına rağmen mevcut projeler dahi Türkiye’nin önemli coğrafyalarında ormanları, tabiat koruma alanlarını, milli parkları, gen koruma alanlarını, mera ve tarım alanlarını, sulak alanları ve içme suyu havzalarını tehdit etmektedir.

Kârı şirketlere, dönüşü olmayan zararı ülkemizin bugününe ve geleceğine yükleyen anlayış sonucu ülkemizin dört bir yanında su kaynaklarını, ormanları, tarım arazilerini, meraları, zeytinlikleri ve hatta binlerce yıllık arkeolojik mirası hiçe sayılarak sürdürülen vahşi madencilik çevre felaketlerine ve geri dönüşü olmayan ekolojik yıkıma neden olmuştur. Çevre politikası ve çevreyle ilgili alınan kararlar, sıradan kararlar değildir. Bu yıkım öyle bir noktaya gelmiştir ki insanlar doğduğu toprakları terk etmek zorunda kalmaktadır.

Anayasamızın çevrenin korunmasına ilişkin 56. maddesi, **“Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir”** demektedir. Bu sebeple ekosistemlerin korunması ve restorasyonu ile ekosistemlere hayat veren başta toprak olmak üzere tüm doğal varlıkların korunması konusunda herkese büyük sorumluluk düşmektedir. İklim krizinin önlenmesi kirlilik yutak alanı olarak adlandırabileceğimiz orman, mera, bozkır, sulak alan vb. biyolojik çeşitlilik merkezlerinin korunması ile de mümkündür. Söz konusu kanun teklifi, **özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, arkeolojik, doğal, tarihi, kentsel sit alanlarında ve tarım arazilerinde hiçbir surette madencilik faaliyeti yapılmamasını** amaçlamaktadır.

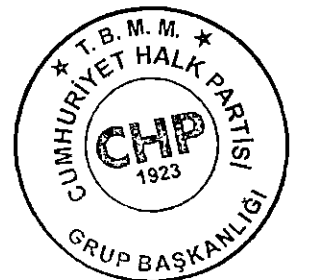

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, arkeolojik, doğal, tarihi, kentsel sit alanlarında ve tarım arazilerinde madencilik faaliyeti yapılmasının engellenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

MADEN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “1 inci derece sit alanları” ibaresi “arkeolojik, doğal, tarihi, kentsel sit alanları ve tarım arazileri” ibaresi şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, maddenin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

“Özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, arkeolojik, doğal, tarihi, kentsel sit alanlarında ve tarım arazilerinde hiçbir surette madencilik faaliyeti yapılamaz.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

